

Kerintä ja lajittelu

Ennen kerinnän aloittamista on villasta poistettava kaikki irtoroskat, heinät, papanat yms. Tämä onnistuu esimerkiksi karkeaa harjaa apuna käyttäen. Roskat on huomattavasti helpompi poistaa villasta kerimättömästä lampaasta kuin kerinnän jälkeen! Villa kerätään heti kerinnän jälkeen pois lampaan jaloista.

Karkea esilajittelu voidaan tehdä jo tässä vaiheessa; esim. otetaan huonolaatuinen mahanalus- ja reisivilla erikseen. Villojen puhtaana säilymisestä huolehditaan koko kerintäyön ajan. Kerinnän jälkeen voidaan tarkistaa myös lampaan sorkat ja leikata samalla tarvittaessa liian pitkiksi kasvaneet osat pois. Kerintäpaikka tulee lakaista puhtaaksi jokaisen eläimen jälkeen.

Villa tulee lajitella saman tien kerinnän yhteydessä laadun, värin ja rodun mukaan. Karitsan villa, eli ensimmäisen kerinnän villa, voidaan kerätä erikseen talteen värien mukaan jaoteltuna. Kerinnässä tarvitaan avustajia riittävästi, jotta myös villan lajitteluun riittää tarpeeksi käsipareja. On huomattavasti hankalampaa lajitella villat laatuluokittain, mikäli kaikki villa ensin työnnetään jonnekin sivuun odottamaan. Silloin huonoja ja roskaisia villoja ei saa enää eroteltua siististi, ja roskat tarttuvat villamassan eri kerroksiin entistä tiukemmin.

Tavoitteena on keräillä villa yhtenäisinä "levyinä" (ei erillisinä hahtuvina), joista voidaan sitten lajitella helposti hyvä villa talteen esim. lajittelupöydällä. Villan (villakuitu) tulisi olla vähintään 4 cm:n pituisia. Lyhyt villasilppu ja esimerkiksi poski-, reisi- ja mahanalusvillat erotetaan pääsääntöisesti hylkyyn. Myös likaiset, virtsan tai sonnan värjäämät, roskaiset, huopuneet, kosteuden pilaamat tai koinsoymät villat hävitetään. Kehräämöön toimitetaan ainoastaan hyvälaatuinen huolellisesti lajiteltu villa.

Varastointi

Villa kannattaa pakata heti lajittelun yhteydessä puhtaisiin paperisäkkeihin tai pahvilaatikoihin. Muovisäkkejä ei voi käyttää, sillä umpinaisessa muovisäkkissä villa pilaantuu. Mikäli villassa on kosteutta, se tulee ilmakeivata ennen pakkaamista. Villa toimitetaan pahvilaatikoissa tai paperisäkeissä mahdollisimman pian jatkojalostukseen, sillä pitkä säilytys heikentää villan laatua.

Villan lajitteluohjeet

- **Poista keritsemättömän eläimen turkista helposti lähtevät irtoroskat kevyesti harjaamalla**
- **Keritse ja/tai lajittele erikseen jalostukseen kelpaamaton villa: poski-, reisi- ja mahanalusvillat (karkea esilajittelu)**
- **Puhdista kerintäpaikka jokaisen kerityn eläimen jälkeen**
- **Lajittele jalostukseen kelpaava villa rodun, värin ja iän sekä villaluokkien laatukriteerien mukaisesti.**

Villan kerintä ja lajittelu

Kerintään valmistautuminen

Kerintä suoritetaan kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Villan puhtaudesta tulee huolehtia mahdollisuuksien mukaan koko tuotantokauden ajan. Syksyllä kerintä kannattaa tehdä ennen sisäruokintakauden alkua, jotta villaan ei ehtisi sotkeutua kuivikkeita. Talvella tulee huolehtia riittävästä kuivituksesta, jotta lampaat pysyvät kuivina ja puhtaina. Kuivikkeena tulee käyttää olkea, ei koskaan sahan- tai kutterinpurua. Turpeen käyttö kuivikkeena saattaa värjätä vaaleaa villaa. Kuivikkeita ei saa heittää lampaiden päälle. Hyvä ilmanvaihto lampolassa on tärkeää ja lampaiden talviaikainen ulkoilumahdollisuus saattaa parantaa villan laatua.

Villan tulee olla riittävästi kuivunut ennen kuin kerintäyöhön ryhdytään. Kerintäpaikan on hyvä olla mahdollisimman lähellä karsinaa, riittävän tilava ja valaistukseltaan hyvä. Kerintä-/eläinko-koomatilan kontaktipinnoilla ei saa olla olkia, heinää tai muuta roskaa. Kerintäalustaksi sopii helposti puhdistettavissa oleva sileä, mutta ei liian liukas pintamateriaali.

Keritsimen ja sen terien kunto kannattaa tarkastaa ajoissa ja tehdä niihin tarvittava huolto (terien teroitus, voitelu, desinfiointi). Keritsimen käyttökauden jälkeinen puhdistus ja huolto on myös tärkeä toimenpide sekä kerintähygienian että laitteen käyttöiän kannalta. Rahtikeritsijälle tulee varata tilan omat, puhtaat haalarit ja tilan omat saappaat. Keritsijälle tulee järjestää myös käsien ja välineiden pesu- sekä desinfiointimahdollisuus.

1. luokan villa

(suomenlampaan tyyppinen villa)

- puhdasta ja roskatonta
- ei virtsan/sonnan värjäämää
- ei huopunutta
- kiharaa (kapenevat tapulit)

2. luokan villa

(liharotutyyppinen karkea villa)

- puhdasta ja roskatonta
- ei virtsan/sonnan värjäämää
- ei huopunutta
- suurempaa ja karkeampaa kuin suomenlammastyyppinen villa

Jatkojalostukseen kelpaamaton villa

- villasilppu, lyhyt villa (poski- ja mahanalusvillat)
- likainen villa (virtsan kellastama, sontainen)
- roskainen villa (esim. runsaasti timotein tähkäruoteja, purua, olkia tai papanoita)
- huopunut villa
- kosteusvaurioista kärsinyt villa (esim. muovipussissa säilytetty)
- koinsyömä tai kuollut villa

